

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Для ведення правильного та достовірного обліку виробничих запасів на підприємстві, необхідно знати нормативно-правові документи, вміти чітко визначати прибуток, фінансовий стан, а також конкурентоспроможність на ринку. Потрібно вести належним способом облік запасів на підприємстві, тому що вони складають чималу частину загальної кількості активів.

В сучасних умовах діюча система обліку запасів є недосконалою, що призводить до несвоєчасного забезпечення підприємства сировиною та матеріалами, або до їх надлишкової кількості, яка зберігається на складі тривалий термін.

Недоліками обліку запасів можна виділити наступні аспекти:

- недосконалість оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами на підприємстві;
- недоброякісний контроль або його відсутність в бухгалтерському обліку виробничих запасів на підприємстві;
- відсутність типових форм документального оформлення запасів;
- складність у визначенні для підприємства актуального методи оцінки виробничих запасів;
- обмеженість контролю використання виробничих запасів тощо.

Необхідно зазначити, що є й зловживання з виробничими запасами, такі як: приховування цінностей, які фактично надійшли, з метою їх привласнення; фіктивне оприбуткування матеріалів з метою привласнення грошових коштів, які були призначені для їх придбання.

Також важливим проблемним моментом організації обліку запасів є порядок визначення собівартості та методи списання виробничих запасів в процесі господарської діяльності. Науковцями було сформовано різні методи оцінки вибуття запасів, що використовуються при їхньому списанні, які відтворено у відповідних нормативних документах. Однак, головне завдання полягає саме у визначенні управлінським персоналом підприємства найбільш ефективного методу оцінки вибуття виробничих запасів для конкретної ситуації.

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» при відпуску виробничих запасів у виробництво, списанні, продажу та іншому вибутті їх оцінка здійснюється за одним із методів, що представлені на рисунку 1. [1].

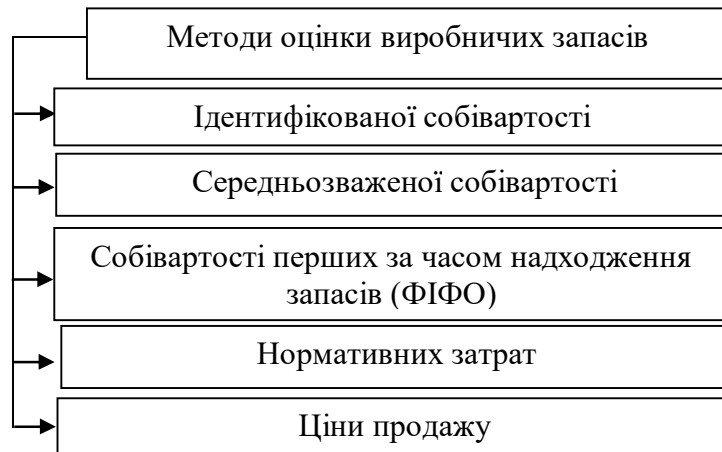

Рис. 1. Методи оцінки запасів на підприємстві

Але кожен метод оцінки виробничих запасів повинен використовуватися для різних галузей діяльності та виробничих потреб. Наприклад, використання методу середньозваженої собівартості за умов постійного щоденного надходження сировини та її використання у великих обсягах може бути неефективним та досить трудомістким. А оцінка запасів на підприємстві за методом нормативних витрат ведеться лише за умови використання нормативного обліку витрат, а також калькулювання собівартості. Саме тому потрібно враховувати, що на промислових підприємствах застосування даного методу є складним процесом, який буде економічно невиправданим.

Можна виділити наступні напрями удосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві:

- покращення оперативності інформаційного забезпечення управління даними обліку виробничих запасів, шляхом запровадження сучасних інформаційних технологій обробки інформації;
- чітка організація бухгалтерського обліку руху запасів на підприємстві;
- удосконалення системи автоматизації облікових робіт;
- постійний контроль за станом зберігання матеріальних ресурсів, виявлення їх наявності, встановлення нестач, надлишків, з'ясування причин та винних осіб в розкраданнях;
- з'ясування фактів неповного оприбуткування виробничих запасів, псування матеріальних цінностей, а також втрати сільськогосподарської продукції на всіх ланках господарської діяльності;

Тому метод оцінки запасів повинен базуватися на поточних потребах діяльності підприємства. на поточній системі обліку та конкретних обставинах конкретної компанії.

Література

1. *Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 від 20.10.1999 №246 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення 14.04.2022 р.).*